

УДК 330.131.7

*Ткачов М.М.
к.е.н, доцент кафедри права,
Перерва П.Г.
д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
інноваційного підприємництва
та міжнародних економічних відносин,
Лук'янова Я.А., студентка
Національний технічний університет «Харківський
політехнічний інститут», м. Харків*

КІЛЬКІСНЕ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ТА ЇХ НАСЛІДКІВ

У сучасних умовах діяльність кожного підприємства пов'язана з ризиками, тому правильна і своєчасна їх оцінка дозволить уникнути збитків і підвищити ефективність роботи підприємства. Крім якісної оцінки ризиків необхідна кількісна оцінка, що дозволяє визначити рівень ризику і його наслідки.

Метою доповіді є розгляд основних методів кількісної оцінки ризиків та виявлення їх переваг та недоліків. Всі методи кількісної оцінки ризиків можна згрупувати в три групи методів: статистичні, експертного оцінювання та розрахунково-аналітичні.

Група розрахунково-аналітичних методів включає в себе ряд широко вживаних методів оцінки ризику: аналітичний метод, рейтинговий і нормативний методи, метод аналізу доцільності витрат і метод використання аналогів.

Окремо необхідно наголосити на ризиках та методах їх мінімізації. Як відомо, ризики у фінансовій сфері значною мірою залежать від зовнішніх факторів (наприклад, ринкові ризики, що виникають через зміни законодавства, валютного курсу та ін.). У реальних інвестиціях можна впливати на цілий ряд факторів: на сутність технології, на виробника товару, на структуру підприємства, методи управління виробництвом товару, кваліфікацію менеджменту. На відміну від чисто фінансових операцій, у інноваційному проекті можуть бути сильні добре

керовані (тобто залежні від цілеспрямованої діяльності менеджера) фактори, що принципово змінюють інвестиційну привабливість проекту на краще. Таким чином, кваліфікація менеджера - керівника проекту стає найважливішим фактором мінімізації ризиків у тих випадках, коли мова йде про складне багатопланове завдання (наприклад, процес комерціалізації розробки). Фактор менеджменту має важливе значення через наявність найсильніших зовнішніх негативних факторів, що впливають на ефективність інноваційного проекту. У цій ситуації від менеджера потрібне віртуозне володіння всім набором інструментів управління.

Таким образом наиболее распространенными и применяемыми на практике являются: статистический метод, аналитический метод, метод экспертных оценок, рейтинговый метод, нормативный метод, метод анализа целесообразности затрат, метод использования аналогов.

Таким образом в зависимости от желаемого получения результатов необходимо выбирать соответствующий метод оценки рисков. Также при выборе метода оценки риска необходимо исходить из имеющейся информации для оценки и направления деятельности предприятия.

Оцінку ризиків, спричинених чинниками мікросередовища, можна вести за відомою методикою, яка дозволяє оцінити ступінь надійності і ризику взаємодії з економічними контрагентами інноваційного підприємства [1].

Оцінка за цією методикою виконується у наступній послідовності:

1) визначають набір оціночних критеріїв, проводять їх ранжування;

2) будують таблицю оцінки надійності взаємодії з кожним з економічних контрагентів окремо за кожним із всього їх комплексу критеріїв, а також визначають відносну оцінку кожного з економічних контрагентів окремо за кожним з виділених критеріїв;

3) виконують комплексну критеріальну оцінку кожного з економічних контрагентів.

Однією з важливих наукових проблем є встановлення

«прийняттого ризику», який змінюється в часі. Аналіз загальних засад організаційно-економічного управління екологізацією економіки виявив потребу в визначенні методів управління екологічними ризиками інновацій залежно від можливих збитків та ймовірності чи упевненості їх настання. Система управління екологічними ризиками інноваційних проектів є багаторівневою і багатофакторною і базується на результатах аналізу та оцінки рівня виробничого або фінансового ризику.

Результати проведеного дослідження переваг та недоліків різного роду методичних підходів до кількісного оцінювання комерційних ризиків виробничої діяльності промислових підприємств дозволяють надати економічним службам відповідні науково-методичні рекомендації по удосконаленню цієї діяльності. Використання наведених рекомендацій у виробничо-підприємницькій діяльності промислових підприємств, на нашу думку, дозволить більш обгрутовано вибирати, обгрутовувати та вкористовувати різного роду методичні підходи до виявлення, оцінювання та моніторингу різного виду ризиків.

Список використаних джерел:

1. Витка Н.Е. Преимущества и недостатки методов количественной оценки рисков // Резерви економічного зростання та інноваційного розвитку підприємств України. Кіровоград: ПРВЦ «КОД». 2019. С.64-67.

2. Pererva P.G., Kocziszky György, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer.- Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.

3. Ткачова Н.П., Перерва П.Г. Развитие методов анализа фактического stanu конкурентных переваг підприємства // *Економіка розвитку*.– 2011.– № 4 (60).– С.116-120.

4. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobielieva T.A. Compliance program: [tutorial] // ed.: P.G.Pererva, G.Kocziszky, M.Veressomosi.– Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019.– 689 p.

5. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві // Навч.посібник для інж.-техн.вузів.- Харків : «Основа», 1993.- 288с.